

REVIEW

for the dissertation of Akmaral Zhenisbayevna Sapiyeva
on the topic: «Assessment of the Multiplier Effect of Tourism and Recreational
Activities in Kazakhstan's National Parks for the Sustainable Development of
Tourism».

In the course of her dissertation research, Akmaral Zhenisbayevna Sapiyeva demonstrated a high level of professionalism, scientific interest, and commitment to solving relevant problems in the field of sustainable tourism. Her work is devoted to a comprehensive analysis of the economic, environmental, and social impacts of tourism and recreational activities in the national parks of Kazakhstan, including Katon-Karagay, Buiratau, and Altyn-Emel.

Research Area: The research covers complex aspects of sustainable tourism development, including the use of geoinformation technologies (GIS), models of the multiplicative effect, tourist flow management, and the involvement of local communities in the planning process. Particular attention is paid to the balance between environmental conservation and economic growth through tourism.

Research Methodology:

- Input-output models (I-O models) to evaluate the economic multiplicative effect in regional economies, as demonstrated by the case of Buiratau National Park.
- Application of GIS technologies to assess recreational loads and manage tourist flows in Katon-Karagay National Park.
- Sociological surveys and focus groups to analyze local residents' perceptions and sustainable tourism development in Altyn-Emel National Park.

Main Results of the Study:

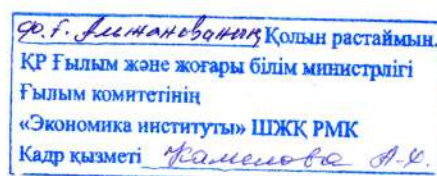
1. The research determined permissible recreational load values for different zones of the parks, allowing for minimal environmental damage.
2. Assessment of the multiplicative effect of tourism in Buiratau National Park showed that tourist expenditures significantly enhance regional economic activity through direct, indirect, and induced effects.

3. Development of recommendations for managing tourism infrastructure and engaging local communities to improve their well-being and preserve natural heritage.

The dissertation by A.Zh. Sapiyeva is a structured, deeply scientific study aimed at addressing key challenges of sustainable tourism. Its findings and recommendations are of practical significance for optimizing tourism in Kazakhstan without harming ecosystems and cultural heritage. The research fully meets the requirements for awarding the PhD degree.

I strongly recommend this dissertation for approval.

Alzhanova Farida,
Chief Researcher of
Institute of Economics SC MSHE RK
Doctor of Economic Science,
Associated professor

Mekenjai: 010000, Astana qalasy,
Máńgilik El dańǵ., 55/14, 222 keńse
e-mail: info@qaztourism.kz

Адрес: 010000, город Астана,
пр. Мәңгілік Ел, 55/14 офис - 222
e-mail: info@qaztourism.kz

shygys № _____
20__ j. «__» _____

**Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық университетінің
География және табиғат
пайдалану факультетінің
деканы А.С. Ақтымбаеваға**

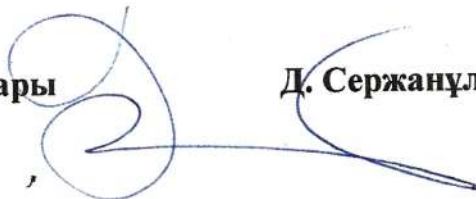
«Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы» АҚ, Сапиева Ақмарал Жеңісбайқызының «Тұрақты туризмді дамыту мақсатында Қазақстанның ұлттық парктеріндегі туристік-рекреациялық қызметтің мультипликативтік әсерін бағалау» тақырыбына арналған диссертациялық зерттеуін қарастырып, оның тақырыбының өзектілігін толықтай растайды.

«Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы Қазақстанда, соның ішінде ұлттық парктерде экотуризмді дамытуға ерекше назар аударып келеді. Зерттеуде туризмнің мультипликативтік әсері – өңір экономикасына тікелей және жанама пайда әкелу, жұмыс орындарын құру, сондай-ақ инфрақұрылымды жақсарту мәселелері жан-жақты талданған. Зерттеу ерекше назар аударатын тұстарының бірі – эконометриялық модельдеу әдістерін, құн жасау тізбегін талдауды және тұрақты даму факторларын қамтитын кешенді бағалау әдістемесін қолдануы.

Аталған зерттеу нәтижелері алдағы уақытта «Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы мен Университеттің Қатонқарағай, Имантау-Шалқар және басқа да туристік аймақтарда бірлесіп жүргізетін жобаларында қолданылуы мүмкін. Атап айтқанда, рекреациялық жүктемені оңтайландыру және экожүйелерге минималды әсер ететін шешімдер әзірлеу осы аймақтардағы туризмді дамытуға арналған стратегиялық шешімдерді негіздеу үшін құнды болмақ.

Басқарма төрағасының орынбасары

Д. Сержанұлы

ОТЗЫВ

на диссертационную работу А.Ж. Сапиевой на тему
«Оценка мультипликативного эффекта туристско-рекреационной
деятельности в национальных парках Казахстана в целях устойчивого
развития туризма»

Диссертация Сапиевой Акмарал Женисбаевны посвящена исследованию мультипликативного эффекта туристско-рекреационной деятельности в национальных парках Казахстана и их роли в устойчивом развитии туризма. Работа демонстрирует высокую научную актуальность, так как развитие туризма в национальных парках играет ключевую роль в обеспечении экологического, экономического и социального баланса, особенно в условиях растущего интереса к экологическому туризму. Исследование основано на анализе ключевых национальных парков Казахстана, включая Катон-Карагай, Буйратау и Алтын-Эмель, что позволяет оценить воздействие туризма с междисциплинарной точки зрения.

В рамках диссертационного исследования автор разработал методику оценки мультипликативного эффекта, которая базируется на экономических, социальных и экологических аспектах. Данная методика является уникальной и может быть применена к другим природным объектам как в Казахстане, так и за его пределами. Важным научным достижением является публикация результатов исследования в трех высокорейтинговых журналах Scopus (Q1-Q2): статья «Balancing Nature and Visitors for Sustainable Development: Assessing the Tourism Carrying Capacities of Katon-Karagay National Park, Kazakhstan» раскрывает проблему туристской нагрузки и предлагает решения для сохранения экологического баланса; статья «Assessing the Multiplier Effect of National Parks: A Case Study of Buiratau State National Nature Park in Kazakhstan» подробно анализирует экономический мультипликативный эффект, демонстрируя его влияние на местную экономику; статья «Sustainable Development of Ecotourism in "Altynemel" National Park, Kazakhstan: Assessment through the Perception of Residents» выделяет важность вовлечения местных сообществ в развитие туризма.

Научная новизна работы заключается в использовании автором современных количественных и качественных методов анализа, что позволяет глубже изучить взаимосвязи между туристской деятельностью и устойчивым развитием. Практическая значимость исследования выражается в том, что выводы и рекомендации автора уже находят применение в разработке стратегий устойчивого развития туризма в национальных парках Казахстана. Кроме того, результаты работы были представлены на международных

научных конференциях, что подтверждает высокий уровень исследований и их признание в научном сообществе.

Считаю важным отметить, что автор демонстрирует высокий уровень профессионализма, способность к самостоятельной исследовательской работе и глубокое понимание исследуемой темы. Работа Акмарал Женисбаевны обладает как теоретической, так и практической значимостью и вносит существенный вклад в развитие устойчивого туризма в Казахстане. Рекомендую данную диссертацию к успешной защите, так как она соответствует всем требованиям, предъявляемым к научным работам данного уровня.

Руководитель лаборатории
геотуризма и геоморфологии, к.г.н.

К.Б. Егембердиева

К.Б. Егембердиева

050010, Алматы қаласы, Қазыбек би, 30
Тел.: 8(727)291-47-66, email: directorat_egi@mail.ru

050010, г. Алматы, Казыбек би, 30
Тел.: 8(727)291-47-66, email: directorat_egi@mail.ru

№ 01-08/01/25

08.01.2025 жыл

**А.Ж. Сапиеваның «Тұрақты туризмді дамыту мақсатында Қазақстанның ұлттық
парктеріндегі туристік-рекреациялық қызметтің мультипликативтік әсерін бағалау»
атты диссертациялық жұмысына
ПІКІР**

Сапиева Акмарал Женисбаевнаның зерттеуі Қазақстандағы ұлттық парктердегі туристік-рекреациялық қызметтің мультипликативтік әсерін бағалауға бағытталған. Бұл диссертация тұрақты туризмді дамытуға, ұлттық парктердің әлеуетін зерттеуге және олардың экономикалық, экологиялық және әлеуметтік ықпалын бағалауға ерекше назар аударған. Автордың жұмысы Катон-Қарағай, Бұйратау және Алтынемел ұлттық парктерінің нақты деректері негізінде орындалған, бұл зерттеу нәтижелерінің сенімділігін арттырады.

Жұмыстың ғылыми маңыздылығы автордың беделді халықаралық журналдарда жарияланған мақалаларынан көрінеді. Зерттеулер туризмнің ұлттық экономиканы дамытудағы рөлі мен тұрақтылығын зерттеуге бағытталған және туризм мен табиғат арасындағы балансты сақтау бойынша нақты ұсыныстар ұсынады. Бұл жұмыста автор экотуризмді дамытуға ерекше назар аударып, жергілікті тұрғындарды туризмге тартудың әлеуметтік-экономикалық маңызын көрсеткен.

Диссертацияның практикалық мәні оның нақты ұсыныстарында. Автордың ұсынымдары Қазақстандағы туризмді басқарудың жаңа тәсілдерін дамытуға ықпал етіп, ұлттық парктерді тұрақты дамытуға бағытталған. Бұл жұмыс ғылым мен тәжірибенің түйіскен жерінде маңызды орын алады және толық қорғауға лайық деп есептеймін.

Ұсыныстар ретінде бір ұлттық парктің мысалында мультипликативтік әсерді (билет сатып алу, қонақүй бөлмесі, тамақ, кәдесыйлар сатып алу, көлік және басқа да қызметтер) экономикалық, әлеуметтік, экологиялық және т.б. эффектілерді жергілікті халықтың өмір сүру сапасын жақсарту және табиғи мұраны сақтау үшін катализатор ретінде қарастыру қажет.

**Г.ғ.д., Абай атындағы ҚазҰПУ-нің
география және экология кафедрасының
профессоры**

Б.Ш. Абдиманапов

КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЭКОЛОГИЯ,
ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР
МІНІСТЕРЛІГІ ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ
ЖӘНЕ ЖАНУАРИЛАР ДҮНИЕСІ
КОМИТЕТІНІҢ «ЖОҢҒАР-АЛАТАУЫ
МЕМЛЕКЕТТІК ҰЛТТЫҚ ТАБИҒИ ПАРКІ»
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ
УЧРЕЖДЕНИЕ «ЖОҢҒАР-АЛАТАУСКИЙ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПРИРОДНЫЙ ПАРК» КОМИТЕТА ЛЕСНОГО
ХОЗЯЙСТВА И ЖИВОТНОГО МИРА МИНИСТЕРСТВА
ЭКОЛОГИИ И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

041500, Жетісу облысы, Сарқан ауданы,
Сарқан қаласы, И.Венедиктов көшесі, 74 үй,
тел./факс: 8 (72839) 2-12-01, БСН 100540011608,
E-mail: gongar_alatau@mail.ru

041500, Область Жетісу, Сарқанский район,
город Сарқан, ул. И.Венедиктова, дом 74,
тел./факс: 8 (72839) 2-12-01, БИН 100540011608,
E-mail: gongar_alatau@mail.ru

22.01.2025 № 36

To the Dean of the
Faculty of Geography and
Environmental Sciences of
Al-Farabi Kazakh National
University
A.S. Aktymbayeva.

REVIEW

for the dissertation of Akmaral Zhenisbayevna Sapiyeva
on the topic:

«Assessment of the Multiplier Effect of Tourism and Recreational Activities in
Kazakhstan's National Parks for the Sustainable Development of Tourism».

The dissertation of Akmaral Zhenisbayevna Sapiyeva is dedicated to studying the multiplier effect of tourism and recreational activities in Kazakhstan's national parks and their role in sustainable tourism development. The research focuses on key national parks, including Katon-Karagay, Buiratau, and Altyn-Emel, using interdisciplinary approaches and modern methodologies.

This work is of high scientific relevance, as tourism development within the context of national parks plays a crucial role in the sustainable development of regions. The author proposed a comprehensive approach analyzing economic impacts, social aspects, and environmental sustainability. This is particularly significant for Kazakhstan, considering its rich natural heritage and the growing interest in ecotourism.

The results of the research are presented in three articles published in high-ranking Scopus journals (Q1-Q2):

- "Sustainable Development of Ecotourism in "Altynemel" National Park, Kazakhstan: Assessment through the Perception of Residents": This study highlights the importance of engaging local communities in tourism development.
- "Assessing the Multiplier Effect of National Parks: A Case Study of Buiratau State National Nature Park in Kazakhstan": The paper includes an in-depth analysis of the economic multiplier effect, demonstrating the significant impact of tourism activities on the local economy.

000850

- "Balancing Nature and Visitors for Sustainable Development: Assessing the Tourism Carrying Capacities of Katon-Karagay National Park, Kazakhstan": This article successfully addresses the issue of tourism load and proposes solutions for maintaining ecological balance.

Scientific Novelty: The author developed a unique methodology for assessing the multiplier effect, which can be applied to other natural sites. The study employs modern analytical methods, including both quantitative and qualitative approaches.

Practical Significance: The dissertation's conclusions contribute to the development of sustainable tourism strategies in Kazakhstan. The proposed recommendations have already been applied in several pilot projects.

International Recognition: The research findings have been presented at international conferences, underscoring the high level of the studies conducted.

The scientific achievements of Akmaral Zhenisbaevna demonstrate her high level of professionalism and ability to address complex research challenges. The dissertation makes a significant contribution to science and practice, and I confidently recommend it for the successful defense of her doctoral degree.

**Deputy Director General for Science
of Zhongar Alatau State National Nature Park**

T.K. Kasymhanova **T.K. Kasymhanova**

Республиканское государственное учреждение Государственный национальный
природный парк «БҮЙРАТАУ»
Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерство экологии и природных
ресурсов РК

Адрес: Карагандинская область, Осакаровский район, п. Молодёжный, ул. Абая, 13
+7 (72148) 79011 - приёмная;
+7 (72148) 79021 - отдел науки и мониторинга.
buiratau@mail.ru

Уважаемые члены комиссии!

Имею честь представить рекомендательное письмо в поддержку Сапиевой Акмарал Женисбаевны по проведённому ею исследованию на тему «Оценка мультипликативного эффекта туристско-рекреационной деятельности в национальных парках Казахстана в целях устойчивого развития туризма».

Данное исследование имеет особое значение для развития устойчивого туризма в Казахстане. Благодаря тщательному методологическому подходу и детальному эмпирическому анализу А.Ж. Сапиева исследовала мультипликативный эффект туристско-рекреационной деятельности на социально-экономическое развитие ГНПП, обеспечивая при этом баланс между экономическим ростом и сохранением природного наследия.

Отдельно стоит отметить, что А.Ж. Сапиева проходила стажировку в нашем национальном парке «Буйратау», где на практике изучала особенности туристско-рекреационной деятельности, взаимодействие с местными сообществами и методы устойчивого управления природными территориями. Этот опыт позволил ей значительно углубить исследование и обогатить его практическими данными.

Необходимо отметить, её результаты работы опубликованы в ведущих международных научных журналах, индексируемых в базе Scopus (Q1-Q2), подчеркивающие их высокий научный уровень и значимость:

- «Assessing the Multiplier Effect of National Parks: A Case Study of Buiratau State National Nature Park in Kazakhstan» – анализ экономического вклада охраняемых территорий в развитие экономики Акмолинской и Карагандинской областей.

- «Balancing Nature and Visitors for Sustainable Development: Assessing the Tourism Carrying Capacities of Katon-Karagay National Park, Kazakhstan» – исследование емкости Катон-Карагайской ГНПП для поддержания экологического равновесия.

- «Sustainable Development of Ecotourism in «Altynemel» National Park, Kazakhstan: Assessment through the Perception of Residents» – в исследовании изучено восприятие местных жителей как ключевой социальный фактор, определяющий развитие экотуризма.

В своей работе Сапиева Акмарал обосновала важность национальных парков как драйверов устойчивого развития туризма, уделив особое внимание социальным, экономическим и экологическим аспектам. Практическая значимость исследования

Scanned with
MOBILE SCANNER

проявляется в разработке практических рекомендаций для государственных органов, руководителей национальных парков и ключевых участников туристской отрасли.

Высокий научный уровень, междисциплинарный подход и ориентированность на практическое применение результатов делают вклад значимым для развития научных исследований в области туризма как в Казахстане, так и на международном уровне.

С уверенностью рекомендую данную работу к рассмотрению и дальнейшей поддержке для реализации на практике в рамках устойчивого планирования туристско-рекреационной деятельности.

С уважением, Исмаилова Фируза Махмутовна начальник отдела науки и мониторинга РГУ «ГНПП «Буйратау», +7 (72148) 79021, E-mail: buiratau@mail.ru

«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР
МИНИСТРЛІГІ ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ
ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР ДҮННЕСІ
КОМИТЕТІНІҢ «АЛТЫН-ЕМЕЛ»
МЕМЛЕКЕТТІК ҰЛТТЫҚ ТАБИҒИ
ПАРКІ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ
УЧРЕЖДЕНИЕ «ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПРИРОДНЫЙ ПАРК
«АЛТЫН-ЕМЕЛЬ» КОМИТЕТА ЛЕСНОГО
ХОЗЯЙСТВА И ЖИВОТНОГО МИРА
МИНИСТЕРСТВА ЭКОЛОГИИ И
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»

041101, Жирікы обласы, Кербұлақ ауданы,
Баспан ауылы, тел.: 8(728-40) 43-2-09, факс: 996440007223
E-mail: altynemel.kadrai@mail.kz

041101, обласы Жирікы, Кербұлақ ауданы,
Баспан ауылы, тел.: 8(728-40) 43-2-09, факс: 996440007223
E-mail: altynemel.kadrai@mail.kz

24.01.2025 ж. № 28

To the Dean of the
Faculty of Geography and
Environmental Sciences of
Al-Farabi Kazakh National
University
A.S. Aktymbayeva.

REVIEW

for the dissertation of Akmaral Zhenisbayevna Sapiyeva
on the topic:

«Assessment of the Multiplier Effect of Tourism and Recreational Activities in
Kazakhstan's National Parks for the Sustainable Development of Tourism».

The dissertation of Akmaral Zhenisbaevna Sapiyeva is dedicated to studying the multiplier effect of tourism and recreational activities in Kazakhstan's national parks and their role in sustainable tourism development. The research focuses on key national parks, including Katon-Karagay, Buiratau, and Altyn-Emel, using interdisciplinary approaches and modern methodologies.

This work is of high scientific relevance, as tourism development within the context of national parks plays a crucial role in the sustainable development of regions. The author proposed a comprehensive approach analyzing economic impacts, social aspects, and environmental sustainability. This is particularly significant for Kazakhstan, considering its rich natural heritage and the growing interest in ecotourism.

The results of the research are presented in three articles published in high-ranking Scopus journals (Q1-Q2):

- "Sustainable Development of Ecotourism in "Altynemel" National Park, Kazakhstan: Assessment through the Perception of Residents": This study highlights the importance of engaging local communities in tourism development.

- "Assessing the Multiplier Effect of National Parks: A Case Study of Buiratau State National Nature Park in Kazakhstan": The paper includes an in-depth analysis of the economic multiplier effect, demonstrating the significant impact of tourism activities on the local economy.

- "Balancing Nature and Visitors for Sustainable Development: Assessing the Tourism Carrying Capacities of Katon-Karagay National Park, Kazakhstan": This article successfully addresses the issue of tourism load and proposes solutions for maintaining ecological balance.

Scientific Novelty: The author developed a unique methodology for assessing the multiplier effect, which can be applied to other natural sites. The study employs modern analytical methods, including both quantitative and qualitative approaches.

Practical Significance: The dissertation's conclusions contribute to the development of sustainable tourism strategies in Kazakhstan. The proposed recommendations have already been applied in several pilot projects.

International Recognition: The research findings have been presented at international conferences, underscoring the high level of the studies conducted.

The scientific achievements of Akmaral Zhenisbaevna demonstrate her high level of professionalism and ability to address complex research challenges. The dissertation makes a significant contribution to science and practice, and I confidently recommend it for the successful defense of her doctoral degree.

**Deputy General Director of the
State National Park "Altyn-Emel"**

A.Kalykuly

КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ
РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ

ОРМАН ШАРУАНЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ
ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІ КОМИТЕТІ

«БАЯНАУЫЛ МЕМЛЕКЕТТІК
ҰЛТТЫҚ ТАБИҒИ ПАРК»
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК
МЕКЕМЕСІ

МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ И
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН

КОМИТЕТ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И
ЖИВОТНОГО МИРА

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«БАЯНАУЛЬСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПРИРОДНЫЙ ПАРК»

140300 Павлодар области, Баянаулы ауданы, Шонауауылы-40300 Павлодарская область, Баянаульский район, с.Шоний
Тел/факс: (718-40) 9-21-78; 9-21-87
Email: bayanulpp@mail.kz

Тел/факс: (718-40) 9-21-78; 9-21-87
Email: bayanulpp@mail.kz

№ 1-16-704 2024 жыл «24» 12

Әл-Фараби атындағы
Қазак ұлттық университетінің
География және табиғат пайдалану
факультетінің деканы
А.С.Ақтымбаеваға

«Баянауыл мемлекеттік ұлттық табиғи паркі» республикалық мемлекеттік мекемесінің, Сапияса Ақмарал Женисбаевнаның «Тұрақты туризмді дамыту мақсатында Қазақстанның ұлттық парктеріндегі туристік-рекреациялық қызметтің мультипликативтік әсерін бағалау» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуіне пікірі.

Диссертация туристік-рекреациялық қызметтің мультипликативті әсерін бағалау сияқты маңызды мәселеге арналған, бұл біздің өңіріміз үшін ерекше өзекті тақырыптардың бірі. Зерттеу Қазақстанның ұлттық парктерінде туризмнің тұрақты дамуын талдауға арналған ғылыми тереңдігімен және кешенді тәсілімен ерекшеленеді.

Диссертацияда туристік белсенділіктің өсуінің экологиялық, экономикалық және әлеуметтік салдары сәтті талданған. Ерекше назар аударуға лайық тарау – мемлекеттік құрылымдар, жеке сектор және жергілікті қауымдастықтар арасындағы өзара әрекеттестікке арналған. Зерттеуде тұрақты технологияларды интеграциялау және экологиялық көрсеткіштерді мониторингтеу жүйесін жетілдіру бойынша ұсыныстар атап өтілген. Жұмыс табиғи мұраны сақтай отырып, туризмнің әлеуметтік-экономикалық тиімділігін арттыруға көмектесетін нақты ұсыныстар береді.

Осы жүргізілген зерттеу жұмысы зерттеушімен болашақта Баянауыл мемлекеттік ұлттық табиғи паркінде іске асыру көзделді. Зерттеушімен бүгінгі таңда тығыз байланыстар орнатылған.

Директордың орынбасары

А. Акашев

**«ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ
ӘКІМДІГІНІҢ КӘСІПКЕРЛІК
ЖӘНЕ ИНДУСТРИАЛДЫ –
ИННОВАЦИЯЛЫҚ
ДАМУ БАСҚАРМАСЫ»
КОММУНАЛДЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ**

080012, Тараз қ., Желтоқсан көшесі, 78
тел.: 8 (7262) 45-58-50, факс: 8 (7262) 45-41-58
e-mail: akim_dpp@zhambyl.gov.kz

**КОММУНАЛЬНОЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«УПРАВЛЕНИЕ
ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА И
ИНДУСТРИАЛЬНО –
ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ
АКИМАТА ЖАМБЫЛСКОЙ ОБЛАСТИ»**

080012, город Тараз, Желтоқсан, 78
тел.: 8 (7262) 45-58-50, факс: 8 (7262) 45-41-58
e-mail: akim_dpp@zhambyl.gov.kz

№ 02-2950 от 17.12.2024

**Декану факультета географии и
природопользования Казахского
национального университета
имени аль-Фараби
А.С. Актымбаевой**

Управление предпринимательства и индустриально-инновационного развития акимата Жамбылской области сообщает, Диссертационное исследование Сапиевой Акмарал Женисбаевны на тему **«Оценка мультипликативного эффекта туристско-рекреационной деятельности в национальных парках Казахстана в целях устойчивого развития туризма»** является актуальным и своевременным. Диссертация исследует важный вопрос – мультипликативный эффект туристско-рекреационной деятельности и его роль в устойчивом развитии национальных парков Казахстана. Тема актуальна в контексте растущего интереса к экотуризму и необходимости соблюдения баланса между экономическим развитием и охраной природы.

1. Научная обоснованность: Автор грамотно применяет экономико-математические модели, которые позволяют количественно оценить вклад туризма в ВРП (валовой региональный продукт). Особый интерес представляют расчёты на основе статистических данных и их привязка к национальным паркам Казахстана.

2. Детализация исследования: Работа отличается высоким уровнем детализации и тщательным подходом:

- показаны конкретные примеры мультипликативного эффекта на региональном уровне.
- проанализированы социальные эффекты: создание рабочих мест, увеличение доходов местного населения.
- экономические индикаторы представлены в динамике, что подчёркивает глубину исследования.

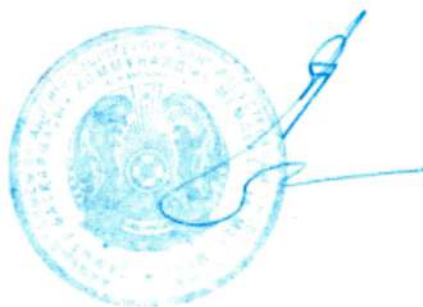
3. Практическая значимость: Результаты исследования могут использоваться для разработки стратегий устойчивого управления национальными парками. Например, внедрение турпродуктов с низким экологическим следом, предложенных в диссертации, позволит минимизировать негативное воздействие на экосистему.

4. Замечания:

- Было бы полезно дополнить работу анализом туристского спроса и предпочтений посетителей национальных парков.
- Влияние инвестиционной активности на туристскую инфраструктуру также требует дополнительного изучения.

Диссертация «Оценка мультипликативного эффекта туристско-рекреационной деятельности в национальных парках Казахстана» выполнена на высоком научном уровне. Она является важным вкладом в теорию и практику устойчивого туризма в Казахстане. Работа полностью соответствует требованиям, предъявляемым к научным исследованиям, и заслуживает положительной оценки.

Руководитель управления

А.Сейсебаев

Д.Досалянов

Б 54-36-20

Қазақстан Республикасы экология және
табиғи ресурстар Министрлігі

Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі Комитеті

«ІЛЕ-АЛАТАУ МЕМЛЕКЕТТІК
ҰЛТТЫҚ ТАБИҒИ ПАРКІ»

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕ
БСН 960540000718

Министерство экологии и природных ресурсов
Республики Казахстан

Комитет лесного хозяйства и животного мира

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ
УЧРЕЖДЕНИЕ

«ИЛЕ-АЛАТАУСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПРИРОДНЫЙ ПАРК»
БИН 960540000718

041600, Алматы облысы, Талғар ауданы,

Қазақстан қаласы, Сүртібаев көшесі, 1/1

Эксп.факс: 8 (727) 297-07-72, 297-07-74

ресурстар министрлігі

Орман шаруашылығы

және жануарлар

дүниесі комитетінің

«ІЛЕ-АЛАТАУЫ МЕМЛЕКЕТТІК

ҰЛТТЫҚ ТАБИҒИ ПАРКІ»

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ

МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

041600

Қазақстан Республикасы,
Алматы облысы,
Талғар ауданы, Талғар қаласы,
Мүлік Сүртібаев көшесі, 1/1 ғимарат

№ 05-10/1329

«26» 12 2024 ж.

041600, Алматинская область, Талгарский район

город Талгар, ул. Суртибаева, 1/1

тел.факс: 8 (727) 297-07-72, 297-07-74

E-mail: alataupark@mail.ru

**Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық университетінің
География және табиғат
пайдалану факультетінің
Деканы А.С. Актымбаеваға**

«Іле-Алатауы мемлекеттік ұлттық табиғи паркі» РММ, Сапиева Акмарал Женисбаевнаның «Тұрақты туризмді дамыту мақсатында Қазақстанның ұлттық парктеріндегі туристік-рекреациялық қызметтің мультипликативтік әсерін бағалау» тақырыбына арналған диссертациялық зерттеуі өзекті және уақтылы жұмыс болып табылады. «Іле Алатау» ұлттық паркі экотуризмді белсенді түрде дамытып келеді, бұл экономикалық және әлеуметтік әсерлерді жүйелі түрде талдауды талап етеді.

Жұмыста туризмнің мультипликативті әсерлері, соның ішінде өңір экономикасына тікелей және жанама әсері, жұмыс орындарын құру және инфрақұрылымды жақсарту мәселелері жан-жақты қарастырылған. Ерекше назарды эконометриялық модельдеу әдістері, құн жасау тізбегін талдау және тұрақты даму факторларын қамтитын кешенді бағалау әдістемесі аударды.

Зерттеудің практикалық маңыздылығы туристік-рекреациялық жүктемелерді оңтайландыру және жасыл басқару стандарттарын енгізу бойынша ұсыныстармен расталады. Зерттеу нәтижелері экожүйелерге ең аз әсер ете отырып, туризмді дамыту бойынша стратегиялық шешімдерді негіздеу үшін бізге пайдалануға жарамды.

**Бас директордың
орынбасары**

А.А. Шантаев